

Milovan Danojlić

KAKO SPAVAJU TRAMVAJI

O SEBI I O KNJIZI

Evo mojih pesama. Tu negde sam i ja. Pa opet, trebalo bi da još štogod kažem i o sebi, i o pesmama.

Rođen sam 3. jula 1937. godine u selu Ivanovcima, u Šumadiji. Osnovnu školu sam završio u tome selu, a nižu gimnaziju u jednoj varošici udaljenoj sedam kilometara od moje kuće. Četiri godine sam, svakodnevno, prevaljivao pešice po četrnaest kilometara. Po snegu, po blatu, po kiši i po suncu, u rana jutra i kasna popodneva, mi, seljačići-nižegimnazijalci, vukli smo se, u koloni, tim putom, dosađivali, se, igrali, krali orahe i šljive i – čitali. Čitali smo tako, u hodu.

Čini mi se da sam tih godina napisao i prvu pesmu. Ako se dobro sećam, pesma se zvala "Stari hrast". Na tom starom hrastu drhturile su gole grane, bila je jesen, duvao je vetar, jurili oblaci, poprskivala kiša, kreštale vrane. Divio sam se drvetu koje ima snage da sve to podnese. Tu, i još nekoliko sličnih pesama, pokazao sam svome profesoru matematike, inače veoma dobrom čoveku. Svidele su mu se. Kasnije sam te pesme negde zaturio, a onda sasvim izgubio.

Želeo sam da postanem novinar. U šesnaestoj godini počeo sam da šaljem kratke dopise iz svog sreza, prvo nedeljnom listu "Republika", a onda i drugim listovima. Pisao sam o žetvi i setvi, o gužvama u sreskom bioskopu, a sušnim letima; jednom rečju: o svemu i svačemu.

Inače, te godine kasnog detinjstva, od 1946. do 1953, proživeo sam u teškim, mučnim prilikama. Porodica siromašna, nas, braće, mnogo. Otac – strog i prestrog. Krajem leta 1953. godine odlučim da pobegnem od kuće. Onaj profesor matematike kome su se moje prve pesme svidele dao mi je movac za voznu kartu i pozeleo mi srećan put. Iste večeri stignem u Beograd. Bilo je leto. U leto, seoska deca idu bosa, te sam tako i ja u ovaj veliki grad prispeo bos. Prolaznici se čude meni, bosom, a ja se, opet, čudim njima. Baš je ugodno koračati bosonog po asfaltu, i bezopasno – jer na asfaltu nema trnja.

Ipak, od prve zarade sam kupio cipele.

Tri godine sam se snalazio kako sam znao i umeo. Prodavao sam led, novine i, uz put, položio veliku maturu. Uporedo sa svim tim, mnogo sam čitao i pisao, pa sam tako, i

nehotice, postao pisac.

O čemu sam pisao?

Pa, eto, o svemu, samo ne o tome kako se prodaju novine. Te, ozbiljne pesme, bile su, u stvari, moj drugi život. Tamo ima puno lepih slika, čudnih poređenja, retkih reči, ali sve je tu odveć zapetljano i zamršeno da bi neko mogao u njima da prepozna seljačica i prodavca novina. U tom bežanju od sebe, od stvarnih muka i životnih problema, ja sam postao moderan pesnik. Zaturao sam svoje tragove, svoje poreklo... I danas me stid sprečava da pišem o onome što me najviše progoni ili boli. Jednoga dana, i kad se budem oslobodio tog stida, verovatno ću napisati zanimljiv autobiografski roman.

U međuvremenu, tačnije rečeno početkom 1958. godine, mnome je ovladala strasna želja da napišem nešto jednostavno, zabavno, prozirno i čisto. Uvideo sam da je dečja pesma onaj pesnički oblik u kome se mogu izraziti onako kako želim. Tada sam živio u jednoj maloj sobici, na periferiji grada. Ne znam kako, ne znam ni zašto – napisao sam jednu pesmu o tramvajima. Ko zna koliko puta sam, u ponoć, posmatrao tramvaje u depou na Bulevaru revolucije; u jednom trenutku, ti dugo skupljani utisci su se organizovali u pesmu. A onda, teme su navirale, same od sebe. Nekoliko noći sam proveo pišući. I kad bih legao u krevet, ugasivši svetlo, u meni se budila nova pesma. Desetine različitih događaja, lica i prilika padali su mi na pamet. Činilo mi se da sam i starog profesora, i baku pod martovskim suncem, i dedu koji broji svoje godine, i uspavane vozove, i Krstu Pepu – negde već video. (Tek kasnije sam primetio da detinjstvo Krste Pepe veoma naliči mome detinjstvu).

Pošto je u mojoj sobici bilo hladno, jednoga jutra sam zamolio susedku da pređem u njen stan, koji je bio dobro zagrejan. Preneo sam hartije i knjige i dao se na posao. Pišem ja, i stalno, jednim uhom, slušam susedku kako sama sa sobom razgovara:

– Nema Cice!

Malo-malo, pa:

– Nema Cice!

Odložim papir, i zapitam je o čemu je reč.

Poslala je, veli, svoju kćerčicu u grad da kupi hleba, pa je nikako nema.

Vratim se poslu i napišem i o tome jednu pesmu.

Tako, ili nekako tako, nastala je knjiga koju držite u rukama.

Nju je napisao jedan mladić čije je detinjstvo bilo neveselo. U tim se pesmama taj mladić radovao i igrao, možda i zbog toga što se, kao dete, nedovoljno radovao i nedovoljno igrao.

A "Dečiji zakonik"?

Kad sam bio mali, činilo mi se da sam prepušten na milost i nemilost odraslih koji su me okruživali. Kad god bi me neko uvredio, ili nezasluženo istukao, ili ponizio, osećao sam se kao žrtva neke teške nezakonitosti. Maštao sam o jednom zakonu koji bi štitio decu. Verujte da sam se takvim mislima vrlo ozbiljno nosio. Nešto od tih maštarija je ušlo i u ovaj prednacrt Dečjeg zakonika, koji vi, deco, kad porastete, treba da proširite i dopunite...

KAKO SPAVAJU TRAMVAJI

DEČJI ZAKONIK

U gradu Bauajombi, gde rastu jela i hrast
Desilo se nešto što ne pamti ljudska istorija:
Na prepad, bez ratovanja, deca su došla na vlast
I osnovala republiku pod imenom Viktorija.

Nova vlast je ukinula ljute tate i kraljevske palate.
Istaknut je veliki grb: dve zvezde iznad srebrnog
raonika.
Država je obnovila drevne, plemenite zanate,
I izglasala osam tačaka
Slobodnog Dečjeg zakonika

Ovo se zbilo jednog leta.
Od radosti i čuđenja, sunce se zaustavilo na vidiku.
Minut kasnije, sva deca sveta
Priznala su Dečju Republiku.

§ 1.

Hteli ne hteli, oca morate voleti.
– Sa svoje strane, svaki tata dužan je da bude
dobar tata,

Da vodi računa kad će se dete razboleti,
Da mu kupuje cipele i šal za oko vrata ...

Ali šta ako je tatina plata mala plata,

Ako ni za hranu ne može dospeti?
– Ako je tata dobar tata
Trebalo ga i sa malom platom voleti ...

Ima dece koja misle da je njihov tata najgori tata
na planeti,
Prgav, nervozan, tuče, ali ne tuče prutem.
– Takvog tatu ne treba mrzeti, ali ga ne treba
ni voleti
Trebalo uzeti torbu i poći svojim putem!

§ 2.

Mamina dužnost je da čarape pre zime isplete,
Da nadgleda travu koja raste u dvorištu i na njivi.
Ali njena najveća dužnost – s tim se slaže
svako dete

Jeste da dugo živi.

Ona je večni osmeh života, i ne treba se ljutiti
Ako ponekad nešto i zgreši.
Doduše, poneku mamu trebalo bi uputiti
U to, kako da se smeši.

§3.

Babina dužnost je dosta
Vesela i prosta.

Baba treba da izmišlja imena unucima, da ih mazi
Kao što ponekad rukom miluje ćurane,
Dok u naslonjaču drema, treba uzgred na njih
da pazi
Iz prikrajka, sa strane
Kad ostanu u kući sami...
Babina dužnost je prosta:
Ona nije ni tata ni mama

A pomaže i tati i mami.

Ako se, pak, deca takoreći zbrate
Sa bakom, ili previše zavole dedu,
U tom slučaju kod mame ili kod tate
Nešto nije u redu.

§ 4.

Deda treba uvek da se kočoperi,
Da suče brkove na suncu, da izmišlja smešne bajke
Da cupka unuka na kolenu, telesnu težinu da mu
izmeri
I da ga za poneku grešku opravda kod stroge
majke.
Dedina dužnost je da sedi pored postelje kad se
unučić razboli,
Kad ozdravi – da ga odvede na reku i okupa.
Pored toga, on ima da dozvoli
Unuku da mu brkove počupa.

Deda je i glavni i sporedni, ali uvek pri ruci,
Njegov je život pun napora i mučenja.
On mora da brani na голу kad malom Buci
Mama ne dozvoli – zbog učenja.
Trebalo da nauči da se smeje i kad mu nije do
smeha
Da je razigran u svako doba, da skače,
Da se penetra po drveću, da zaviruje ispod streha
I da svaki čas
Podmešta krkače.

Sve to nije lako – potrebno je držanje viteško,
Biti lak kao perce, srca ganutljiva.
Ali svakom dedi to ne pada teško
Jer i on u tome još kako uživa.

§ 5.

Ostala rodbina – ujne, stričevi, tetke
Naliče dragim poznanicima.
Njihove su posete vrlo retke,
Sa njima se viđamo o praznicima.

Kad dođu – deca mogu slobodnije da dišu,
da se sklone
Iza kuće, u krošnje starih trešanja.
Kad dođu, donesu kilogram i po bombona
I dva kilograma ljubopitljivog smeškanja.

Sa ostalom rodbinom, tetkama, strinama, ujnama
Stvari su vrlo proste.
Kad dođu – ćućore po sobama, po kujnama
I jesu gosti
A ne liče na goste.

§ 6.

Škola ne sme biti tamnica u kojoj se čovek muči,
Trebalo osnovati mnogo različitih škola i da se
u svaku po svojoj želji ide.
Učitelj treba što ređe da dolazi roditeljima kući
Jer se tada deca neverovatno stide.

Učitelj treba da nosi kaljače i staru, iskrzanu
kravatu
I da ne optužuje đake na roditeljskom sastanku,
Da voli sveža jaja i zelenu salatu
I da, čim grane proleće, drži časove
Na obližnjem šumskom proplanku.

Kad dođe u školu – treba da zaboravi na taštu
koja mu je jutros doputovala iz Mionice,
I da ne viče na poslužitelja Tošu,
I, zajedno sa šeširovom koga ostavlja pred vratima
učionice
Trebalo da ostavi i svoju nervozu.

Na znanje učiteljima i roditeljima: ne shvatite nas kao mafiju.

Građani naše republike mnoge stvari znaju.

Oni su odlično proučili biogeografiju:

– Batina nije izrasla u raj.

§ 7.

Uveče, dok učimo, i soba ko klanac ječi

Od preslišavanja, i dok se zimski vetrovi

sa jesenjim vetrovima kolju,

– Odjednom, mama i tata ukrste strašne reči

Kao mačevaoci mačeve na bojnom polju.

Ispočetka se pravimo da ih ne čujemo, pokušamo

I dalje da učimo, začepimo uši kao zapušač grlo

na boci...

Ali svađa se tada još više čuje. Moramo da ih

slušamo

A nismo ni sudije, ni prisutni svedoci.

Kad vikne tata, počinje da viče i mama,

I tako je to kod njih vrlo često.

Ali zašto moraju to sve pred nama?

– Mogli bi da nađu kakvo bolje mesto.

Na primer: u subotu uveče, kad se dan privede

kraju

Mogli bi da odu na izlet, pa ako već imaju želju,

Neka se sklone u kakvu šumicu, tu nek se isvađaju

Za celu sledeću nedelju.

§ 8.

Kad se tata male Marine vrati sa službenog puta

po Americi

I otuda donese bezbroj igračaka obučenih

u skupocenu tkaninu,

Mala Marina ne mora brže-bolje da sve to pokaže
Verici,
Nastojnikovoj ćerci koja stanuje u mećaninu.

Nastojnik Ljubodrag popije ponekad neku ljuću,
Pa posle drema pred kućom, u tišini orahovog
hlada.
(On pazi da neki lopov ne ukrade kuću
I ne odnese je na drugi kraj grada).

On je odrastao bez ijedne lutke. Savest mu je čista,
On ništa ne vidi, jer vrlo često žmuri ...
Zato bi Marina sa trećeg sprata, zaista,
Mogla da se pred Vericom malo manje šepuri.

PROGLAS DEČJE REPUBLIKE

Cenjani roditelji, i vi ostali, iz publike
Dozvolite mi da vas pozdravim u ime Dečje
republike.

Prva dužnost svakog građanina je da voli svoj
zavičaj,
– Toplo gnezdo domovine iz koga ptice nikad
ne lete,
I da ga u srcu kao amajliju nosi.
Druga: da se nasmeši kad god ugleda dete
I da ga, blago, pomiluje po kosi.

Mi znamo mnogo više nego što se vama čini,
Ali bez obzira na naše znanje,
Mi vas pozdravljamo i poštuemo na ovoj
skupštini,
Pa i od vas, razume se, tražimo poštovanje.

Inženjeri, industrija nije ostala van taćaka
Slobodnog Dećjeg Zakonika.
Dajte nam što više radionica igraćaka

I fabrika bombona.

Mi, deca republike Viktorija sa sedištem u
Bauajombi
Tražimo od svih fabrika da, ukoliko služe narodu,
Umesto topova, mitraljeza, i bombi
Proizvode revolvere koji štrcaju vodu.

U zavađenom svetu mi ćemo porušiti sve barijere,
Od našeg disanja već se i sada severni pol zemlje
kravi.

Uzećemo, makar, i vodene revolvere
Da gasimo ratni požar gdegod se na svetu javi.

ČUDNOVAT DAN

STA ČOVEK DA RADI

Šta čovek da radi u nedelju
Kad vodenice žito ne melju?

Kad selo, reka, brdo i grad
Legnu u prastaru postelju, u hlad?

Tad vetar duva, al' se ne čuje:
Grana se s granom poprečuje.

I sunce čeka da mu neko
Kaže to što mu niko nije rek'o.

Šta čovek da učini u nedelju
Kad vodenice žito ne melju –

Osim da i on legne, i razume
Da je deo reke, neba i Šume.

PRVI PROLEĆNI DAN

Planuo nedeljni dan.
Ulice – pune sveta.
Sunce zaključalo stan
I izišlo da šeta.

Išetalo sunce
Na Kalemegdan
Sa poslednjim snegom
Da podeli megdan.

U Maksimiru
Drvo pupi,
Tamo se sunce
Odmara na klupi.

U parku Tivoli
Blag vetar duva.
Umesto milicionera
Sunce red čuva.

LASTE PRED PROLEĆE

Poletele laste sa juga Afrike žute,
Letele, u nebu pevale poput velikog hora,
I jedne večeri, u (sumrak, sletele na obalu
Sredozemnog mora.

Tad svaka brižno naborala čelo:

Je li počelo?
Je li počelo?

Lastavica najstarija, po imenu Marija,
Međ pticama glavna, naučnica slavna,
(Članica Švedske akademije nauka)
Progutala crva, mušicu i pauka
Pa se vinula u nebo, kao strela, visoko,
Sve šume od Ljubljane do Skoplja videlo njeno
oko
I sletevši, saopštila polagano:
"Stigle smo odveć rano,
Čuvajte zalihe hrane!
U Evropi se topi sneg i noću klokoću brane."

U Evropi
Sneg se topi
I kišnica s crepa škropi.
Dunav mutnu reku popi
Prepuni se, pa se opi.

Južnjak crnu zimu tače
Pa svu noć sad zima plače.

Čekaju laste da drveće prestane da bunca
U blagim noćima, kad pupoljak na svakom čvoru
izranja.
Čekaju ptice da crvene signale sunca
Nadjačaju zeleni signali listanja.

MARTOVSKO SUNCE

Pred svakim pragom nešto se milo i tiho dešava
Baka vasceli dan pred kapijom dremucka,
Zamišljena, kao da domaće zadatke rešava...
Palcem je toplo sunce u levi obraz kucka,

Opipava joj puls, obilazi je sa svih strana, polako
Stražari nad njenom glavom, okačeno o granu
kao mešina vina ...

Predveče, odlazeći niz put, ono joj šapuće: "Bako,
Budi bez brige, živećeš najmanje sto godina."

Vazduh miriše po žbunju i topi se od sreće.
Na severnoj strani krova poslednji čaršav snega
splasnjava.

Sunce ko opasni razbojnik po ulicama ljude
presreće
I nešto im preslatko objašnjava.

Ceo svet liči na kuću koja se kreči,
I mačji neposlušno žmirka, ništa tu ne miruje.
Stari učitelj je nemoćan,
Slabašne su njegove reči:
Kroz školske prozore sunce povazdan proviruje.

DOGAĐAJ NA ULICI

Odjednom, nasred ulice, trolejbus je skočio
Visoko, ludo – čak do krova!
A kao munja dotle je išao.
Najednom, trolejbus se ukočio,
Trole se izvile ko kriva slova,
– A onda je dalje prošišao ...

Svi su vikali:
"Kakva je to vožnja!
Da grdne propasti, da grdna zla!"
A nisu znali, ni pomišljali
Da je kondukter spasao život
Jednog velikog žutog psa.

On, koji zna šta zna,
On, koji na dostojanstvo svojih brkova

I na ugled slavne profesije pazi,
Nije, eto, hteo
Velikog, kudravog, žutog psa,
Lenog psa da pregazi.

A mogao je, s punim pravom ...
Rastao bi se Žuća sa glavom
Ili bi u nogu ostao ranjen;
Jer van obeleženog mesta psima
Kao i ljudima
Prelaz je najstrože zabranjen!

Trolejbus sad juri, ne trepćući.
Veliko sunce prati ga iznad krova,
Sve zviždi, leti u istom smeru.
I dok Žuća odlazi kući
– Dozvolite mi da vam čestitam
Dragi Čika-kondukeru ...

SREDA

Probudio se deda, i gleda:
Sreda.
Spreda – sreda,
I otpozadi – sreda.

I misli dugo u krevetu deda
I jedna muva nekom nešto ne da.

I broji deda:
Jedna sreda
I druga sreda i treća sreda...
Ima tu nekakvog reda.
Ima tu nekakvog reda.

SEDMICA

Sedmica
– Sednica,
Na kojoj je nedelja
Predsednica;
Ponedeljak tajnik,
Utorak blagajnik,
Ostali dan(ov)i
Prosti su članovi.

NEDELJA U MALOJ ULICI

Ko buket klikera trešnja zrela
Tamo, na kraju moje ulice
Na ogradu je nisku sela,
Od mlakog sunca sija joj lice
Pa je ustreptala kao strela,
Ko topla jara na kraju sela

Ta trešnja zrela, nevesela ...

I priča: dan je tako beo,
Topao, svetao ko riblje peraje,
Dođite, deco, bataljon ceo!
Berite, jedite – ko vam daje!
Ta nadas, danas – nedelja je...

Dugo je ona, dugo zvala
Al' niko ne prozbori čak ni slovca.
Moja ulica je čudna i mala
Krotka i tužna, kao ovca,
Ni dva tramvaja tu ne bi stala
Ni dva tramvaja, ni tri osnovca.

Nedelja miruje ko rosa na cvetu,

Tiha je ulica kao dobar dan ...
Mačka zaspala na trotinetu,
Nedelja – svetla kao lan,
Nedelja – najljepši dan na svetu ...

ŠTA SUNCE RUČA

Prvo je pitanje: šta sunce ruča
Kada se popne do najviših kuća,
Kad sitno zatrepti svaki list u gori
Od silnog gorenja
Kad sunce izgori?

Kad usukana, ko vita devojka, zadrhti jova
I stari Jakov u kadu umoči dugu bradu,
– Tad sunce za ručak pojede crep sa najvećeg
krova
U gradu.

Smaže ga odjednom, bez po muke
O lišće otre zlatne ruke.

(A onaj Jakov se, i dalje, brčka u kadi
I pravi mehuriće na dugoj bradi).

U pustim ulicama, posle toga
Nigde se ne čuje
Ljudska noga.

Senke se oprezno razmile po opustelom gradu,
Pirne neočekivani vetrić, iz sna se probude stvari,
A sunce, u to vreme, pred kafanom, u hladu
Popije bačvu piva, debeli ručak da svari.

ŠTA SUNCE PUŠI

Kad nad zemljom uprži teška jara
I Vardar sa svim pritokama presuši,
A sunce, daleko od grada, ostane bez cigara,
Šta ono tada puši?

Stari pušač je tada zle volje
I u besu zapali celo duvansko polje.

Kad drugi dim povuče, tamni,
Iz debele cigare od starih novina,
Pod oblacima začas potamni
Pola Dalmacije i cela Hercegovina.

Ali se zlo vraća zlim:
Ne stigne ni da povuče treći dim,
A oblaci, prognani iz njegovih pluća
Naprave groznu gungulu!
– Pljusne kiša kroz nebeska bespuća
I pogasi mu lulu.

Tada ogrne bundu, i slično je ostarelom duždu.
A svečera, iza kuće, iza plota
Može se videti, gde vrši nuždu.
– Sramota!

ŠTA SUNCE VEČERA

Kada se senke izduže, istanje
Sta sunce večera? – drugo je pitanje.

Jeste li videli zapad predveče, kako crveno pljušti
(Tada se stari ljudi sećaju ratova i buna)
U samoj stvari, to sunce ljušti
Džakove pomorandži i limuna ...

A kad oljušti, sedne u račvast hrast
I pojede sve to, u slast.

Tad planu usne vidika, zatrepte ko zlatna struna
Ceo se požar razgori na nekom dalekom krovu.
– Sunce to razbacuje koruge od limuna
I to je ono što ljudi posle purpurom zovu.

Posle toga, u vazduhu lete ptice.
Podbočena o laktove, spava železnička rampa.
Jedan mali vetar duhne suncu u lice
I ono se ugasi, drhtavo, kao lampa ...

ČUDNOVAT DAN

I

Da mi je znati odreda
Kazati
Ono što se ni za živu glavu ne da
Iskazati!
Ipak, reći ću
(Nek bude pa šta bude):
– Čudnovat dan
Za biljke, ptice i ljude ...

II

Sve se izopačilo,
Nebo se naoblačilo.
Još jutros se do kože svlačilo
A u podne se zamračilo!

Još su pomalo topli duvarovi kuća,
Ali drvo već sluti kišu i oseća se odlično.
Jedno daleko brdo pod suncem tiho ključa

Rečju – sve je neobično.

Kad bliže priđeš svakoj stvari
Kad je prevrneš, a tamo – skriveno oko se
iskolačilo!
Vidiš nešto što nikad dotle nisi video. U stvari
Tog podneva, sve se bilo izopačilo.

Miš začikava mačku, a ona
Ili neće, ili ne sme ...
Sedi na pragu prepodobno ko ikona
I sluša narodne pesme.

Mačka sluša pesme? Gle, gle!
A što da ne? Zašto da ne?

III

Deda seo pored zida
Ko medved se zavalio u šarenu šamlicu.
Šta li mu je ono u rukama? – Očinjeg mi vida
Deda u rukama drži đaćku tablicu.
I računa, pažljivo kao da sluša unuku kad mu čita
novine,
Sabira: kolike li je proživeo godine.

Križaljkom računa:
Miletina buna
Pa sve do Carinskog rata
– Prva rata.
Posvedočiće cela umrla rodbina
Da je tada imao četrdeset godina.

Pa to je da od radosti zaklikće ceo grad:
I deda je nekad bio mladi.

Od Prvog do Drugog rata
– To je čista kamata,
Ali šta smeta
Još tridesetak leta?

I tu mu se račun ko dim iz lule gubi ...
Zna još samo – osamdeset kad je umro čiča
Bogoje.
I još 32 odonda. – Dedino čelo se dubi.
– Sto dvanaest!?! – Što je mnogo, mnogo je! -

I briše starac tablicu do poslednjeg retka
Pa počinje da sabira opet iz početka.

IV

(Vreme nema ni ulicu ni stan.
Ono je kao penzioner koji šetka i nizašto ne mari.
Ko je još video taj dan
U kome čovek ostari?)

Kažem vam, deco, kao kroz san:
Čudnovat dan.

V

Saobraćaj stao, nasred skvera
Dva konduktera igraju klikera!

Nije san, a smešno ko san:
– čudan dan.

VI

Miš čika mačku, a ona mu leno kaže:
"Gledaj od čega živiš, mangupe stari!
Pojadi sad nešto, gladnice, crni vraže,
Otvoreni su ti svi ambari i mlekari..."

Pa to je kao kad ti na glavu padne crep:
Ceo svet postao lep!

U pola dana
Sve se smračilo

I izopačilo
Fino, bez plana.

VII

Mali Steva nešto zgrešio
A tata se kobajagi nasmešio
I rekao: "U ime roditeljskog zakona i prava
Naređujem ti da pojedeš dvanaest baklava!"

Eh, čiča Bogoje,
Što je mnogo, – mnogo je!

Domeli dvanaest baklava, a Steva stao
I pre nego što je počeo da jede – zaplakao.

To se desilo onog dana kad je sunce izlazilo
dva puta.
Mogao je videti svako, čak i ako je slep.
Da li je trajalo pola sata ili pola minuta,
To ne znam, ali znam da je svet bio lep!

KAKO DOLAZI MRAK

Mrak jednim zamahom ruke zaogrne
Jezera, planine, i kolibe pored Nila.
Odjednom sve pore vazduha pocrne
Kao upijač, koji za tren oka
Popije lokvu prosutog mastila.

Po običaju, mesec iznad brda plane.
(A gde se mesec danju krije, to niko ne zna da
odgovori)
Putnik koji dugo putuje, odjednom stane
I, bez svoje volje, privilegne da se odmori.

Znam da je to čudno, ali tu nema šta da se bira

I ne umem da objasnim šta to znači:
Odjednom, bez razloga, iz čista mira
Vidik se smrkne, i zamrači.

PESMA JEDNE NOĆI

U ponoć, u zemlji Nazaretu
Svaka zvezda zapali cigaretu,
A po kafanama prestonice
Na glavama
Dube stolice ...

U Gruži, žeteoci se razilaze sa večere i pevaju
jedinu staru pesmu,
Noć, sa ovejanom plevom mesečine, nad celim
svetom drhturi.
U Đušinoj ulici jedna baba nije dobro zavrnila
česmu
Pa mali mlaz vode bespomoćno curi...

Sobe pune spavača hrču kroz otvorene prozore,
Kuhinje su prazne i mlake i nekako tužno neme.
... Neobrijani skretničar pozdravlja poslednje
vozove
(Njega jako bole kosti: promeniće se vreme).

Spomenici u gradskom parku bacaju u travu
knjige, puške i pera
I skupljaju se kod male česme, gde su skriveni
najbolje,
Puše na lule, pljučkaju kroz usta od mermera...
Predzoru, tužno se razidu, svaki na svoje postolje.

Uopšte, dok Mesec po nebu rovari
Dešavaju se čudne stvari.

Prošle noći, strašan se topot

Čuo čak do u Sopot.

Ujutru, ceo grad progleda na jedno oko, koje se iskolači.

Šta to treba da znači?

Svi su mislili
Dugo i živo,
Pa pošto ništa nisu smislili
Otišli su da piju pivo.

A stvar je bila prosta: i stari i mali
Znaju knez-Mihaila što na konju stoji pedeset
godina paradno ...

Ali svi nisu znali
Da je tom čoveku vrlo dosadno.

I tako, prošle noći, za tili čas
Mihailo spusti bronzanu ruku, u pesnicu je savije,
Bubne konja u rebro, konj poleti u kas
I odnese ga, do Slavije.

Uopšte, dok Mesec po nebu rovari
Dešavaju se čudne stvari...

Kad sam bio mali
Razmišljao sam o jednoj stvari bezbroj puta:
Šta bi bilo kad bi u ponoć, a da niko ne vidi,
svi satovi stali

I zabušili od vremena po pet minuta?

Mudre glave, slavni naučnici -
Našli bi se u neprilici!

PESME KOJE MI JE ŠAPNUO VETAR

STARINSKA PESMA

Daleko, iza sedam brda,
Gde reka usporeno, leno teče
A sunce napasa šarena krda –
Daleko, iza sedam brda
Uvek je tiho, uvek je veče.

Nema podneva, ni ponoći
Nema zime ni vrelog leta
Da mi je jednom tim krajem proći
Gde se razgovetno, u samoći
Čuje komarac kad prožeta

Daleko, iza tri planine
U visokoj travi ptice se gnezde
I svetlost teče kroz slavine
U zemlji toploj od davnine
Čiji su granični stubovi – zvezde.

Da konja obodem, da tamo odem
Ne bih više bio tužan ni ljut
Zove me taj vidik plav i voden
Ali da konja obodem, da odem
Ne mogu, jer ne znam pravi put.

ŠTA SU IZMEĐU OSTALOG RADILI

STARI SLOVENI

Dragi prijatelji, dozvolite da vam kažem nešto

sasvim novo

Iz života naših vrljih predaka, plemenitih
potkarpatskih građana:

– Stari Sloveni bavili su se lovom, ribolovom,
Pčelarstvom i – sitnim krađama ...

Uh, uh ...

Šta to čuh!

Pa zar su i to znali ...

– A šta su krali?

E, to je već tajna

Koju čuva mesec kad posle ponoći sja.

Ali njihove su krađe bile javna tajna,

O tome se i do danas ponešto zna.

Na primer, krali su jedan od drugog ribice bele

Koje su neprestano pecali na udicu, otprve;

(Jednom je jedan starac ukrao od suseda dve
pčele),

Sa trpeza, posle ručka, potkradali su mrve,

Na sve strane dizali lukove i strele,

I još, za vreme pecanja, jedan drugom

Iz drvenih zdelica kraduckali su crve.

Svakakve ljude ova zemlja rađa,

Bilo je, bogme, i težih krađa:

Deda Vuin, onaj što je imao kosu kao plast slame,

I stanovao u najgušćem šipragu pored Dnjepra,

Jedne mračne noći, potpomognut od tame

Ukrao je Radgunu najdebljega vepra.

Šta to čuh!

Ozbiljni starci, imaju i bradu,

– Uh, uh ...–

A ponekad krađu!

Ne verujete mi? Mislite da se bavim sitnim
intrigama

Ko kakav dvorski čata?
Ne, ja sam ovo čitao u nekim požutelim knjigama,
A najviše mi je šapnuo jedan prolećni vetar
Koji je i u četvrtom veku nove ere
Živeo iza planine Karpata ...

OTKUDA IME

NAJVEĆOJ BEOGRADSKOJ PALATI

Svi znate
Najvišu kuću u Beogradu nad kojom crvena zvezda
noću sija ...
A znate li otkuda ime ove velike palate?
To jest, zašto se Albanija
Zove baš – Albanija?

Pre pedeset godina, posle jednog atentata
U kome je čuveni prestolonaslednik izgubio glavu,
U Srbiju je stigla pismena objava rata
I tuđa vojska pohrlila je na Savu.

I digli su se Srbi, stari i mladi, ko u aprilu kad
prekonoć nabujaju trave,
Nije bilo čoveka koji nije otišao u vojnike,
Uz pesmu su se podigli da zaustave
Te napasnike.

Ali neprijatelj je bio jači, bile su mu jače
Snage, koje je spremao odranije.
Srpski seljaci (oni su tada nosili šajkače)
Morali su da se povlače
Pešice, preko Albanije.

Koliko ih je tada umrlo – ni broja se više ne zna!
U albanskim šumama ima po jedan grob ispod
svakog bora

Sa granjem teškim od smrknutih zvezda.
– Malo ih je živih stiglo do mora.

A i oni koji su se dovukli do vode što se plavi
Ličili su na izgoreli grad koji se još ponegde puši,
Toliko su bili gladni i mršavi,
Da su im šajkače padale na uši.

I zato, kadgod vidim najveću gradsku palatu
U jesenjoj noći, ispod ogromnih zvezdanih kola,
Setim se vojnika koji su umirali u ratu.
– To nije obična zgrada, to je kuća
Velike patnje i bola.

Zidaće se i veće građevine, od betona i od čelika
Sa baštama zimzelenog žbunja i bujnog tropskog
cveća,
Ali dugo će još Albanija, jedanaest spratova
velika
Biti kuća najveća.

SLUČAJ

U nedelju uveče jedan slučaj
Uzbudio je ceo Kučaj.

Ubrzo, kao na tajni mig
Stvar je, preko, Rtnja, prešla u Stig.

Na kraju, sve korak ukorak
U osvit zore, u utorak

Slučaj se proćuo iznenada
Na kapijama našeg grada.

O čemu se radi? Šta je po sredi?
Ništa ne razumem, mumla Petar.

Ne znam da li o tome i vredi:
U pitanju je, naime, bio Vetar.

ZAŠTO DUVA VETAR

Nezadovoljan svojim rođenjem
On uvek iznova pokušava.

Danima čezne za oslobođenjem
A onda se naglo obrušava.

Kad se izjutra i istutnji
Na nj legne oblak crnih slutnji.

Tad shvati da više nema kud
I udari glavom u dud.

Kao kovač kad prestane da kuje:
A tišina posle se čuje.

Vetrovi žive kratko, grešno,
Promašeno, i neuspešno.

Kad neki prvi put dune, slušaj:
To nije duvanje, već pokušaj

Da rođen, na zemlji ostane dovek
Ko ptica, biljka, kamen i čovek

VETROVA MUZIKA

U proleće kroz šumu, ujesen žutom dolinom,
U poderanom kaputu, prolazi, sa violinom.

Daleko se proćuo slavni Vetrov Orkestar
U kome svira pruće i goli zimski ćestar.

On uvek gudi pesmu staru dvesta stoleća
I te se pesme ćovek sasvim nejasno seća.

Tu tućnu pesmu Vetar nipošto, nikad ne menja,
Tu svirku većne zemlje i većnog prelaćenja.

VETAR I REKLAME

U januaru, u ponoć, vetar sa severa
Kao razbojnik napada prolaznike same,
Svuda zagleda i pomera
Po zidovima firme i reklame.

Eno, firmu Janoša frizera
"Svako kosu treba nagore da tera"
Vetar je premestio na ćelo susednog zida,
Gde ćika Źare popravljja stare
Naoćare, ali tamo nema reklame: "Moje
naoćare
imaju najbolje ćulo vida".

Gde je reklama? Ni vetar ne zna, zaboravio.
Zaklinje se da je ni taknuo nije ...
– Eno reklame! – Vetar je zakaćio
Na gromobranski šiljak "Albanije!"

"Albus sapun" sa tarabe poleće
I nestaje u košavinom bespuću.
"Jedna lasta ne ćini proleće
ali jedan albus sapun
donosi ćistoću u svaku kuću.

Sa tarabe reklama na put kreće.

Doći će – na proleće!

Ali najlošije se oseća jedna tabla koja reklamira
kade:

U njoj se kupa neki dečko kome ne znam ime,
– U hladnu ponoć vetar ko pesnik sastavlja
strašne balade
I nasapunjeni klin ja drhti od zime.

PESMA ZA POGLAVICU,

LUBENICE I ZVEZDE

1.

Jedan afrički poglavica
Ima pantalone bez nogavica.

Svi ga podanici poštuju i trpe.
Njegova je reč teža od zakona.

Šeta on, šetaju i krpe
Njegovih kratkih pantalona.

2.

Uzrelile lubenice
Pokraj vode Studenice.

Spolja plave, iznutra zrele
Svaka ko burence, – slatke, medene
Sa donje strane žućkasto-bele
Nabrekle, hladne, ledene, ledene.

Da mi je preplivati Studenicu
Da ukradem jednu lubenicu!
– Otrčao bih negde u goru,

Pojeo bih joj čak i koru!

3.

Zvezde – na nebu bradavice
Boluju ponekad od padavice.

U avgustu, nebesa teško dišu
Prepuna zvezda ko uzreo dud.
Katkada – poneke od njih zbrišu
I odu nekud
A ko zna kud ...

PRIJATELJSTVA I POZNANSTVA

ŠTA JE KOME DOJADILO

Deco, odmorite se malo od napornog čitanja,
Pažljivo me slušajte, ne budite brzi ...
Postaviću vam ja sada nekoliko pitanja
O tome, šta ko najviše mrzi.

Šta mrzi kondukter Kuzman, prvo je pitanje ...
Zna se: Švercovanje u bilo kojoj formi.
Ali najviše mrzi tiskanje
Na zadnjoj platformi.

Znate li da Čika-zubar nerado svoje desni pere
– Preči su mu tuđi bolesni zubi.
Penzionisani vojni trubač ne podnosi šofere
Kad poneki od njih nemuzikalno zatrubi.

Profesor mrzi dvojke, zato ih često i daje.

Stari majstor lular ne podnosi fabričke muštikle
koje liče na lulice.
Fenjer mrzi sijalice koje bezdušno sjaje
U ponoć, kad milicioneru dojade puste ulice.

A znate li šta prezire gomila čistača, što ujutru
gega
Sa sanducima pod miškom, ko laste kad se sele?
– Stari čistači mrze više od svega
Da očiste svoje cipele.

Ipak penzionisani vojni trubač, inače tih
Mrzi najviše od svih njih.
On prosto plane
Naroguši se ko pleteni kofer
Kad mu neki nemuzikalni šofer
Pred samim nosom
Trubiti stane!

KAKO ŠETA STARI PROFESOR

U nedelju popodne, kad se sve smiri,
Kad negde pod strehom zaspi čak i stari
kavgadžija petao,
U takvu nedelju, dok nevidljivi vetar piri
Jedan stari profesor na ulicu išetao.
Sa šeširom na glavi, uzanim kao približeni dlanovi,
Žmirka očima i naočarima, kao da drži govor
sav se ukrutio ...
– Da mi je odnekud znati kakvi su sada njegovi
planovi,
Na koju li se stranu sveta popodne uputio?

U kafanu nijednom u životu taj nije navratio.
U bioskop ne ide. (Ne zanimaju ga kauboji ni razni
Džemsi Dini).
Jednom je slučajno nekog tapkaroša uhvatio

I dva sata mu objašnjavao "da nije dobro to što čini".

Korača, nogu pred nogu, gleda preda se, zna se ...
Ulica je pusta odavde do Tahita.
To je vreme kad se čak i tramvaji negde skrase
I kad besposleni vetar po vrtovima skita.
Nogu pred nogu, pa sve preda se...
Izgleda – nečega seća se...

... Pre deset godina isto ovako popodne predavao
je algebru u Somboru.
Tekli su školski časovi otužno dosadni i prazni...
Neki dečak šutnuo je loptu – prsio je staklo na
njegovu prozoru;
Predložio je da se "nevaspitani deran najstrože
kazni".

Da, da ... Bilo je svega. – Deca su kriva.
Nikad se ninajednog od njih on nije ispizmio;
Ono jeste... deca nisu kriva što su živa.
– Bog ubio, loptu, ko te izmislio!

Korača sedi profesor kroz tišinu bez kraja,
Nogu pred nogu, niz dugu ulicu, peške,
Kad, gle, pored crkve:
Dečaci, gužva, graja,
Utakmica!
– Visoka ulica protiv Lješke!

Usporio profesor korak, tako da niko ne vidi.
Gledao bi i on utakmicu, ali se nečega stidi.
I taman kad je hteo da pođe, pred noge mu se
tutnu

Lopta, žuta ko kora na mrkvi...
Starac, ne razmišljajući, žestoko šutnu
– I puče plavi prozor na crkvi.

Istrča crkvenjak:

"Bog te ubio!
Tako mator, a poludio!"
Zbunjen, obnevideo, čuo je
Psovku, ali se nije stideo.

– Da je šutnuo – šutnuo je,
I Bobek bi mu na takvom voleju pozavideo.

I produži stari profesor niz ulicu ...
Deca kraj lopte u centru utonuše u ćutanje.
Samo je vetar pirkao u tanku frulicu,
U nekom vrtu, na kraju neke putanje ...

Odmah potom, dečaćko radosno klicanje čuo je.
A da je šutnuo, – e, vala, šutnuo je!

GDE JE CICA

Jutros rano kad je topli dan osvano
I sunce leno pošlo prema krovu neba,
Rekla mama Cici: "Idi polagano
Kod Mite pekara, kupi nam hleba..."

Bliži se ručak
Odmako daleko dan,
Cvrči cvrčak,
Sunce korača kroz stan,

Svaki čas se mršti mamino lice:
– Nema ni hleba ni Cice...

Ne može mama više mirno da posluje po kući.
Ostavila je pokvašen veš, pa potočić vode po podu
krivuda,
Mršti se i krši ruke, uzdišući,
I pogleda kroz prozor, neznano kuda ...

Nema hleba, nema Cice,
Pa kako da čovek ne izgubi živce!

A lepo joj je rekla: "Požuri, nije daleko;
Pazi na tramvaj, okreni se na sve strane,
Danas nemoj kupovati mleko, –
Imamo previše hrane".

I dok joj je nameštala na haljinici broš
Dodala je još:
"Čika Miti prvo kaži: Dobar dan.
Sačekaj u redu, nemoj se provlačiti između žena,
Kad dođeš pred tezgu, kaži: Molim hleb pečen
i slan,
A kad ti ga da, ti kaži: Doviđenja".

Sve joj je objasnila, po redu.
Dobro pamti svoje reči jutros izgovorene.
Ne stoji valjda još u redu?
– Sve pekare su odavno zatvorene...

A eto, ni od korova nema Cice,
Pa kako da čovek ne izgubi živce!

Možda se okliznula, pa pala ...
Možda je zaboravila da Miti kaže: "Hvala".
... Možda ta ni hleba kupiti nije znala!
A šta ako ju je neka rđava žena ukrala?!

U neko crno doba, na kraju ulice
Planu boja poznate haljinice:
– Evo Cice!

I mama, koja je četiri sata očajavala, dok je i znoj
ne probi,
Stalno izmišljajući nepoznate krivce,
Brzo se razmaha po spavaćoj sobi
I pokupi sve izgubljene živce ...

"Zaboga, Cico, gde si dosad bila?"

Nisi se valjda u crnoj zemlji krila!
Brže bi došla iz Tridesetogodišnjeg rata ...
– Četiri sata. Molim te, četiri sata!"

Cica trepće, u čudu se čudi.
Trepće i njena haljinica, plava pa bela;
Što su ti čudne mame, i ljudi:
– Ovaj prekor ona nije predvidela.

Četiri sata? Kakva četiri sata!
Ono jeste, stajala je jedno vreme pored puta,
– Gledala je dečake-hrvače kako se hvataju
oko vrata,
I to je trajalo – pa ... jedno četiri minuta.

DVA SAPUNA

U Prnjavoru
Prošlog juna
Kupala se
Dva sapuna.

Skinuli su košuljice od liskuna
I s police upali u pun lavor.
Mogao je videti ceo Prnjavor
Kako su se kupala ta dva sapuna.

Baš tada su glavu počeli da lupaju:
Gde im pade napamet da se kupaju?

Dva mirisava sapuna bućnula u vodu,
Ceo letnji dan se brčkala i prala,
A Prnjavorci nikako da odu
Dok ne sačekaju kraj ceremonijala.

Kao bebe su se ticali i klicali
Dva sapuna golišava, dve jogunice,

Jedan drugog po leđima golicali
A oči su zatvorili – zbog sapunice.

Lavor pun je mehurova, sapuni se ne vide
Još se čuje kako cikću, kako se cerekaju.
Prošlo podne, dan prošao, večer ide
A Prnjavore! čekaju li, čekaju "...

U zlo doba razgrnuli sapunicu, postideno
Nagnuli sa svih strana, i avlija beše puna,
I videli čudo jedno neviđeno .
– U lavoru nije bilo nijednog sapuna.

Uplašeni, stajali su satima pred vratima
I piljili u penu bezglasno, bezglasno ...
Svi su oni bili vični mnogim zanatima
Ali to im je i do danas ostalo nejasno.

NOVOGODIŠNJA PESMA

U dalekome nekom moru,
Nasred pučine plave,
Između Sumatre i Jave,
Na lađi radi dečak Ho Ru.

On spretno vuče palamare,
Prebira pirinač u kuhinji,
Mnogo voli stare mornare,
Krišom puši tompus-cigare,
Ne dozvoljava nikom da ga kinji,
– Ho Ru ne trpi ničije šamare!

(Večeras iz moje ulice odlazi godina stara,
Sneg svečano pada na rame niskom boru,
– Slučajno se setih maloga mornara
Vrednog pomoćnika brodskog kuvara
Na dalekoj lađi u pustome moru).

Na palubi tišina kao cvet pupi,
Noć je nepokretna i oprezna.
Mornar Ho sedi na staroj klupi,
Zagledan u nebo zlatnih zvezda,
I nešto misli
A šta misli
To niko živi na svetu ne zna.

Večeras, ko lađa u luku, pristaje godina stara.
Hiljade sijalica budno čekaju sutrašnju zoru ...
Slučajno se setih maloga mornara
Na lađi,
Na pučini, u dalekom moru.

U neznanome tome moru
Mornar Ho Ru ljušti krompire.
On neće imati šarenu jelku
Iz koje mnogi pokloni vire.

ODIZNIJEV ŠVRĆA

Odlično, Švrćo, tako mi nebesa!
Hajdemo, odmah, iz ovih stopa,
čeka nas ručak: kosti bez mesa,
Jednom rečju – bogovska klopa ...

Ko nije video ovog nežnog psića
Što se svemu smeši takoreći hronično?
I kad je bez štenare,
Bez hrane,
Bez pića,
Njegove oči govore: odlično!

Švrća je rođen u zemlji Kolorado
U jednu zoru – bila je kristalno plava,
Mesec je zaronio u žito mlado

Crven – kao crvena zastava!

Odlično, Švrčo, junače, rode!
Život je proleće sa pčelom na cvetu.
Dok ima sunca, kostiju i vode
Može se živeti na ovom svetu!

To belo kuće, ta šećerlema, vlažnim očima što teši
Tužne živote ostalih pasa, i ljudi,
Taj nežni psić što se svemu smeši
I čudi, čudi, tako beskrajno čudi ...

Pada tiho veče, zvezde se obrću
Kao da igraju žmurke u dubini nebeskog bezmerja.
U takvo veče voleo bih da vidim Švrću
Najplemenitijeg psića
Od magle i paperja.

Ali njega nema, mada ga svi danonoćno traže
Samo se na slici smeje, tako hronično,
I kao da mi umornom od traganja kaže:
"Odlično ... Odlično!"

STEVINA GEOGRAFIJA

Dragi dečaci i devojčice,
Znate li koji je najvažniji događaj u našem
kvartu?
Ne znate! Pa kako niste čuli da je Steva kupio
bojice
I da svakoga dana crta po jednu geografsku kartu?
A što taj ume da crta, što voli boju plavu!
– Između ostalog, na karti Francuske ucrtao je
Ajfelovu kulu,
Umesto Đerdapa, taj vam nacрта konjsku glavu,
Umesto Austrije – zadimljenu lulu!

Skandinavija mu je debeli mačor koji se izležava
na suncu

Ne razlikuje Južnu Ameriku od Afrike, ni Afriku
od Istre.

A u celom tom krkljancu, u vrhuncu
Postavi Himalaje, i doda snegove, bistre.

Po vas dan može od zore do mraka,
Kraj njegovog stola kao dežurna posluga stoje
Mama i strina i tetka i baka;
On ponekad dignu glavu i vikne: "Još boje!"
Sto kila plave boje – malo je za ovog goluba!
Za njega je sve plavo, čak i sunce u letu ...
Samo na Tihi okean, utrošio je jedanaest tuba
Jer je taj okean "najdublji od svih na svetu".

Reke ucrtava ko neke plave damare,
Što teku čas kroz pesak, a čas kroz travu.
Njegove reke svakoga mogu da nasamare
Jer se tu ne raspoznaje, o muko živa,
U šta se šta uliva:
Sava u Kolubaru ili Kolubara u Savu?

Pa kad je sve precrtao iz atlasa starijeg brata,
Zastao je prepun nekog stvaralačkog besa.
Onda je noću širom otvorio vrata
I počeo da crta kartu nebesa.

Škorpion – pravi pravcati, samo što ne ujede,
Raka je nacrtao natraške. Severnjača trepti, bleđa,
Sedam Vlašića – sedam đaćića što u skamijama
sede,
A Mali medved spava u krilu Velikog medveda.

Do zore je iscrtao sve što ima i nema
Pa zato danas nespokojno drema.

Dokono pupoljči breskva nasred vrta:
– Šta sad da se crta?

KAKO KO SPAVA

KAKO SPAVA PLEME ROGOGU

Predzoru, u savani, šta se može videti
Ispod zelenog meseca, što kao luč gori?
... Jedna crvena ptica između stabala leti,
Možda je to sunce koje žuri zori...

Predzoru, u Africi, niska drveta kleče,
I vreme teče kao reka koja ne teče ...

Mesec oprezno iza belog oblačka izranja
I vidi: pleme Rogogu
Od ludog noćnog igranja
Spalo s nogu.

Karavani vetra koji mesecima teku
Od Sredozemlja, preko Sahare, preko peskovitog
tla,

Zaustavljaju se u šumi, – ne smeju da pređu reku
Opasnog poglavicu da ne razbude iz sna.

A još domalopre je gong lomio zvezdama
prostranstva,

Poglavica se kikotao pod strašnom maskom lava...
Onda je došao mesec, odnekud – iz inostranstva –
Da vidi kako čuveni poglavica spava.
Hrče li? – Ta nije valjda baba kojoj se pridremalo
na prelu!
On spava plemenito, otmeno kao jagnješce,

i tiše...

Jedna velika buba mili po njegovom čelu,
Poglavica ne haje, ko riba u vodi taj diše!

Sa podvinutom rukom, umorno i pusto spava,
Skoro će afrička zora u napukloj pomorandži da
zarudi.

U opojnoj mesečini ne miče se ni trava
Velikog poglavicu da ne razbudi.

U Africi, hej u Africi, posle ponoći
Sve ima vrele i vrlo umorne oči.

U Africi
Pleme Rogogu
Od silnog veselja
Spalo s nogu.

Predzoru, u savani, šta se može videti
Ispod zelenog meseca, što kao list gori?
– Jedna crvena ptica polagano između grana leti,
Možda je to sunce koje korača ka zori.

Predzoru, u savani, u seocetu Zlatnom Rogu,
Šest stotina kilometara levo i isto toliko dole
od Nila,

Pleme Rogogu od ludog igranja spalo s nogu,
Sad spava – ko krdo starih, umornih krokodila.

Čuveni poglavica i u snu u ruci drži strelu,
A jedna velika buba mirno šetka po njegovom čelu.

KAKO SPAVAJU JEDAN SAT

I JEDAN INTERNAT

Na Dorólu,
Na Dunavskom molu,
Ima jedan sat
I jedan internat.

Sat meri vreme između večeri i zore
U međuvremenu, Dunav otiče pravo u Crno more.

Dečaci i devojčice, da mi je samo znati,
A i vas to kopka, ko žito što šašolji godine rodne:
– Kad se kazaljke poklope tačno na dvanaest sati,
Kako sat zna da li je ponoć, ili podne?

Brz odgovor svaku nedoumicu' preseca:
I sat određuje vreme pomoću sunca i meseca.

Zar i on
Ko čika-Anton?

I on
I još satova milion!

Kad je ponoć, mesečeva pomoć
Ne samo da je zgodna, već i neophodna.

Pun dece internat spava i zeva
Na prozore, iza kojih se duboko sneva.

Spava Mikica čelom nagore,
Spava Steva čelom nastranu.
Internatski mačor spava najgore,
To jest gore, na tavanu.

Noć duža, noć kraća
– Spavaju složno kao braća.

I još nešto što vrlo mnogo znači:
Zaspali su i vaspitači.
Hrču ko testere slavno,
I upravnik s njima, naravno.

Hladno je tle,
Maglena skrama prekriva suvosplet žbunja.

Gle:

Ko li se to sa one strane šunja?

Pridimo bliže, evo ga gde već stiže,
Taj što noću kao mesečar lunja.
Preko dvorišta gmiže, ko muha preko riže
Jan Neopran, zvan Miki, inače – Žunja.

Deco, pogodili ste u galopu
– Žunja je bio u bioskopu.
Sinoć je svečano vrat isprao
I vešto se na malu kapiju iskrao ...

A pregled soba koji u devet vrše vaspitači?
Kako im je promaklo Žunjino odsustvo,
I šta to treba da znači?

Čudite se što niko nije primetio
Da je Žunja otišao u noć bajnu?
– I ja bih se čudio
Kad ne bih znao tajnu.

– Pogledajte kroz prozor prema njegovom
krevetu,
(Nikome noćas vaš pogled neće da zasmeta).
U tom krevetu neki đavo ipak spava. – Svega mi
na svetu
– Žunju zamenjuju dva zgužvana jorgana i četiri
ćebeta.

Mesec kroz prozor zrake razliva,
Poslednji u noći Žunja usniva.

Na Doréolu,
Na Dunavskom molu,
Ima jedan sat
I jedan internat.

KAKO SPAVAJU VOZOVI

Kad blaga mesečeva snaga osvoji puste oranice,
Kad umuknu zvučnici po stanicama i u zavese se
sakriju prozori,
Tada sa velike beogradske železničke stanice
Na daleki put pođu poslednji vozovi ...

Urlaju lokomotive, sto kilometara, i dvesta,
Mašinovođa razmišlja o nekim svojim stvarima,
jer voz i sam zna put.
Tek ako na skretnici promrmlja: "Prolaz molimo,
mesta!"
I zadrhti fenjer, ko dinja u žitu, žut.

Putnički voz BLV 13 već je stigao do Stalaća.
Orijent-ekspres ječi kroz hladno jesenje polje.
Jedna lokomotiva ko zvezda izleće iz Bihaća.
– Vrpolje! Vrpolje! Ko nema kartu – napolje!

Ali svi su kupili karte, nijednog švercera nema,
Najtužniji mesec na svetu sa Rtnja pozdrav nekom
šalje.
U kupeu prve klase stara gospođa drema,
I vozovi nemaju kud, moraju opet dalje.

Noć je duža od zime, duža od ranjeničke kolone,
Noć duža od života, ko zaledena staza.
Kao kvočka piliće, lokomotiva greje vagone,
A sama – drhti od mraza.

Da li joj se spava? Još pitate! Stare su njene kosti,
Milion miliona kilometara je prešla, upoznala
svaki kutak
Zemljinog globusa. Sad juri bez radosti
I često joj dođe da sklopi oči, makar na jedan

trenutak.

Draga deco, da li ste videli voz, noću, u daljini
U laktu neke okuke, gde je visoka trava ...
Draga deco, zar vam se tada ne čini
Da voz stoji? – To lokomotiva spava.

Ugrabi onaj trenutak kad pomoćnik mašinovođe
otpočne da glođe,
Suvi ponoćni ručak, varnica ustranu kad skoči...
Dovoljno je da pogled ložačev nekuda pođe,
– Lokomotiva, ko vojnik u maršu, lopovski
sklopi oči.

Ali ložač se prene, ne da joj ni da trene,
Ko tata kad je ljut, zamrači mu se lice:
– Hoćeš li, možda, limuna? Šta očekuješ od mene?
Ništa od tvoga sna, večita spavalice!

Prestrašena, stara lokomotiva pojuri niz šine noći,
Brzo, kao da prelistava neke dosadne stranice!
Budno sanja trenutak kad će doći
Do prve železnioke stanice.

Vozovi spavaju na stanicama, dok im se putnici
u ludom okršaju
Vešaju oko ramena, grle ih oko vrata ...
Vozovi to ne osećaju, oni spavaju i sanjaju
U Bogovađi dva minuta, a u Zagrebu dva sata.

A teretnjaci? Njima je bar lako: čim zamaknu
Iza visoke planine, gde ih niko ne vidi, gde je
usnulo polje,
Belu zastavu sna na toplom dimnjaku istaknu
I spavaju, zajedno sa železničarima, do mile volje.

Kad blaga mesečeva snaga osvoji žitne oranice,
Kad prestanu biro i da izdaju obaveštenja i
u zavesu sakriju se prozori,
Tada sa velike železničke stanice

Na daleki put pođu poslednji vozovi.

Vozovi odvajkada prelistavaju iste dosadne stranice,
– Stanice ... Stanice ... Stanite, jednom, stanice!

KAKO SPAVAJU TRAMVAJI

Noć kad odmakne,
Kad tek ponekad sijalica ko zlatna kruška zasjaji,
I svakom na srcu kad odlakne
– Šta rade tada tramvaji?

U noći toplog gradskog meseca video sam ih kako
su spavali,
Na neki veliki internat podsećao je depo;
Nisu se mnogo razlikovali ni raspoznavali,
U dvorištu su šumele grane ko nebo, beskrajno,
lepo.

Noć kad se spusti bez zvonjave i vike
Kako spavaju tramvaji u svom stosobnom, stanu?
Imaju li možda neke ružne navike?
Ležu li na levu li na desnu stranu?

– Na levu stranu počinak nije zdrav,
Na desnu ne mogu da se okrenu, jer je u
spavaoni tesno.
Na leđa – žulja trola. – Tramvaj spava prav,
Na točkovima, dakle, ni levo, ni desno.

Treperi svetlost – crvena magla u noći,
Tek ako ponegde odjeknu na cipelama đonovi.
Tramvaji spavaju u vanrednoj samoći
Spokojni, kao krave, i dobri, kao slonovi.

Sedmica, još topla od putnika sa železničke
stanice,

Dvojka, obnevidela od neprestanog kruženja,
Četvorka, ljubav između grada i Čukarice,
Kako je prijatna noć kratkog tramvajskog
druženja!

Desetka, ponosita, – fudbaler kad nastupa,
Devetka, svetlost Voždovca kad tamo nestane
struje;
Trojka, što se svakoga jutra negde u
Košutnjaku okupa,
Kroz njihove otvorene uši sad blagi vetrići huje.

Spavaju, na nogama. Samo im čistačica čisti
Uši, pere im zube, da beli nikad ne trunu.
Sutra, svi moraju biti primerno uredni i čisti
Pre nego što u grad ko velika vojska grunu.

Trepere sijalice ko tihi pozdravi u noći.
Stabla su iznutra topla, i sve su hladne brave.
Tramvaji spavaju u neutešnoj samoći
Veliki, kao slonovi, i dobri, kao krave.

Noć kad duboko odmakne,
Kad tek poneka sijalica ko zlatna kruška zasjaji
I svakom na srcu teret dana odlakne,
– Eto šta rade tramvaji.

DETINJSTVO KRSTE PEPE

OVAJ DEČAK ZOVE SE PEPO KRSTA

Ovaj dečak zove se Pepo Krsta.
On stanuje u poslednjoj ulici u velikoj kamenoj

kući.

Njegov tata je džambas kome su u jednoj tući
Odsekli pola uveta i dva prsta.

Ovaj tužni dečak zove se Krsta Pepo.
Od majke Lize i oca Hohohonda.
Pa lepo,
I šta onda?

Pa zar ne vidite: dečak je preplašen i pogružen
kao car
Koga su prognali iz domovine, tako svirepo ...
– E, tu leži cela stvar,
Tojest – tu je ono što nije lepo.

Džon Hohohond iznad svega voli da se napije,
Kasno u noć se vraća, puca u nebo, više.
Kad dođe pred kuću – izvali pola kapije,
A prestrašeni Pepo zadrhti kao ptiče.

Mama-Liza ga sačeka na pragu, tužna kao ruža
Ujesen, sa nežnim licem Đokonde,
Skinu mu blatnjave čizme, celog ga razoruža
I tiho prozbori: "Dokle, o Džone Hohohonde?"

A Hohohond se mršti kao da iz zemlje izvlači
čelične sonde
I nikad ne kaže
Ni "dovde"
Ni "donde".

Kod drugih nije tako. Svud lepše sunce grije
U svim drugim kućama bolje se živeti može.
Eno, Džim Huhuhind viski uopšte ne pije
Ima dućan prepun sedlarske kože
Svoje sinove mazi i nikada ih ne bije.

Život Krste Pepe zato je prepun bola ...
Sam, u kamenoj kući, on ne zna za drugarstvo.
Gledajte ga: liči na cara, bez prestola

Kome je varvarsko pleme otelo dečje carstvo.

RAZBOLEO SE PEPO KRSTA

Razboleo se Pepo Krsta
Jedne mračne noći kad su oblaci predskazivali
buru.

i

Zabolela ga glava, grudi, krsta,
Dobio visoku temperaturu ...

Kod kreveta bdije mama, dok svetiljka drhti kroz
tminu
I vetar oko zidina kao razljućeni pas keveće,
Došao i Džon Hohohond, otpasao revolver, skinuo
šeširčinu
Stao pored kreveta, veliki kao brdo, i počeo da
trepće.

Zbunjeni džambas kao da se prvi put setio, da, eto,
ima sina,
Otišao je u kuhinju, gde leže jela raznih vrsta
I doneo u jednoj ruci šolju mleka i dve mandarine
A drugom rukom (onom, na kojoj nema dva prsta)
Pažljivo, kao kad vetar dune u obrve travi
Pomilovao bolesnog dečaka po glavi.

Pogledao Krsta ozbiljnu, mirnu sobicu
I maminu plavu, iznošenu bluzu,
I još je spazio na Hohohondovom licu
Nešto što je, možda, ličilo na suzu.

I ponovo zaspao Pepo, oznojen kao sneg kad ojuži
Sa nečim toplim i vedrim ispod očnih kapaka,
Zaželevši da se ovo večer dobre produži
Do kraja života kroz život svih dečaka.

KRSTA PEPO POSLE BOLESTI

Dva meseca je Pepo ležao u krevetu,
Pa jutros išetao na sneg gde se svetlost ko srebrna
muzika toči.
Sunce blješti po drveću, po celom belom svetu
Mlečni zimski zraci zaslepljuju mu oči.

Razmišlja dečak o suncu kao o lepoj priči
Što kad se jednom čuje, posle se stalno kroz
sećanje množi,
Na mangupsku furunu sunce liči,
Stalno gori, a niko ga ne loži.

Džon Hohohond je otputovao na vašar konja,
negde u pravcu Džordžije,
Mama sedi pored prozora, plete, i nešto pevuši ...
Uopšte, kad je Džon na putu, sve je nekako čistije
i radosnije
I mirno ko rublje na konopcu koje se pospano suši.

Gle: jedna grana u vrtu drugu granu od snega
briše!
Presrećan, luta po dvorištu, gde je sve svetlo i
belo...
I sve mu nekako čudno, sveže miriše,
Onako ... onako ... – kao tek sašiveno odelo.